

მოქალაქის გზამკვლევი

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის 2024
წლის ბიუჯეტი და 2025-2027 წლების
პრიორიტეტების დოკუმენტი

Contents

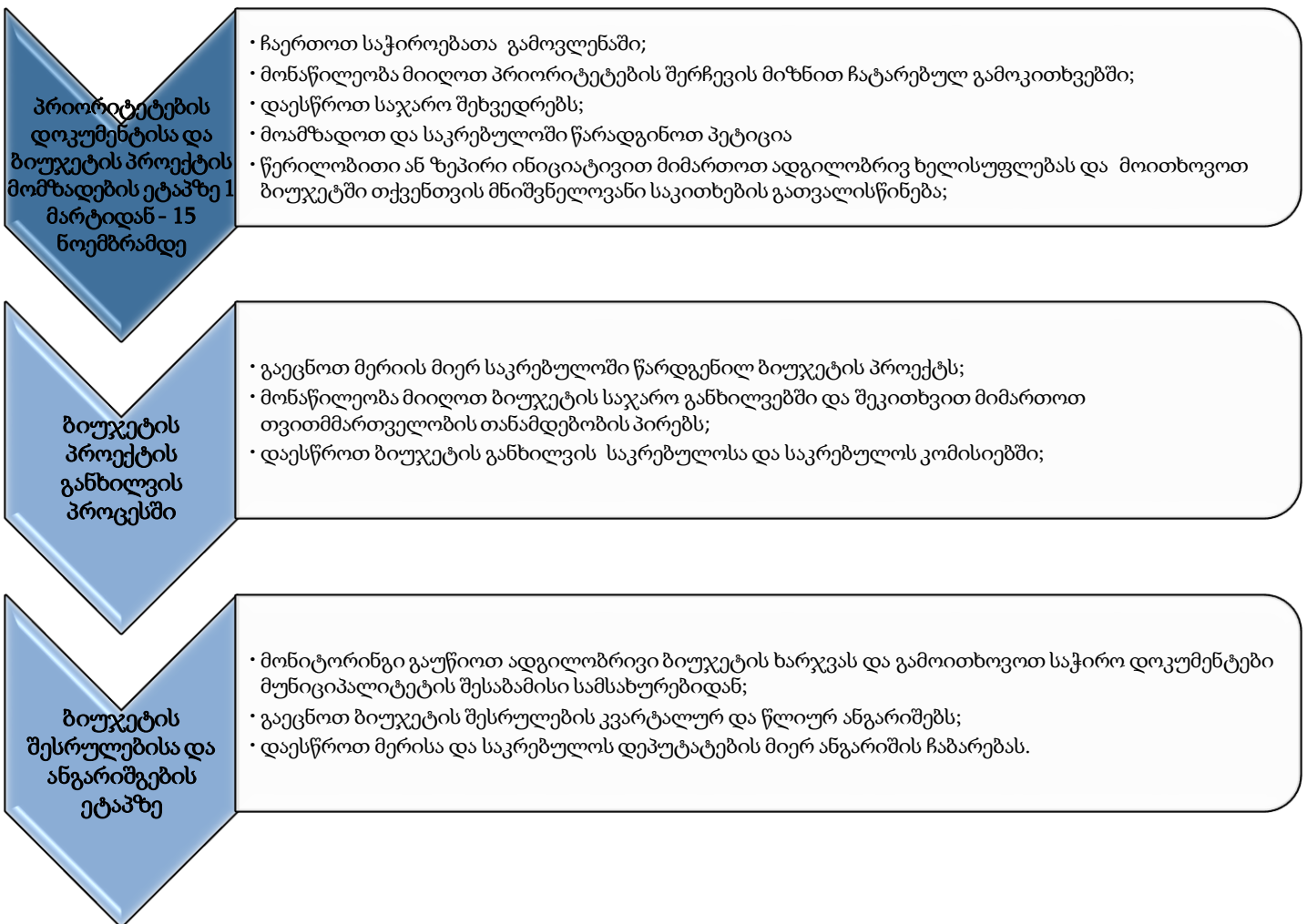
მოქალაქის გზამკვლევი.....	1
შესავალი	3
ტერმინთა განმარტება	4
საბიუჯეტო პროცესი	5
ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საბიუჯეტო კალენდარი.....	7
თვითმმართველი ერთეულის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტები	10
მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტებია:.....	10
❖ მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტის სტრუქტურა	11
❖ ----- მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები	12
პრიორიტეტი - განათლება 04 00	14
პრიორიტეტი - ინფრასტრუქტურის განვითარება 02 00	14
პრიორიტეტი - დასუფთავება და გარემოს დაცვა 03 00.....	16
პრიორიტეტი - კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი 05 00	17
პრიორიტეტი - ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა 06 00	19
მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები 01 00.....	21
❖ ბიუჯეტის სტრუქტურა.....	23
----- მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები 2022 წლისთვის	27
❖ შემოსულობები	27
■ შემოსავლები.....	29
➤ გადასახადები	30
➤ გრანტები.....	31
➤ სხვა შემოსავლები	32
❖ მუნიციპალიტეტის გადასახდელები.....	33
■ ხარჯები.....	35
▪ ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა (ფუნქციონალური კლასიფიკაცია)	36
----- მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ვალდებულებების შესახებ	38

შესავალი

მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტი და ბიუჯეტი უნდა იქმნებოდეს მოქალაქეთა უშუალო მონაწილეობითა და აქტიური ჩართულობით. ხელისუფლებისა და მოქალაქეების თანამშრომლობა ხელს უწყობს გადაწყვეტილების მიღების პროცესის გამჭვირვალობას და საჯარო მმართველობის გაუმჯობესებას.

იმისათვის, რომ მოქალაქემ შეძლოს საბიუჯეტო პროცესებში ჩართვა, პირველ რიგში, უნდა იცოდეს, როდის იწყება ბიუჯეტზე მუშაობა და თავად რა ფორმით შეუძლია ჩაერთოს ამ პროცესში.

!!! თქვენ უფლება გაქვთ:

წინამდებარე გზამკვლევაში მოცემულია ქიათურის მუნიციპალიტეტის 2024 წლის ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრები და 2024-2027 წლების პრიორიტეტები და დაგეგმილი პროგრამები.

ტერმინთა განმარტება

ბიუჯეტი - საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების, გასაწევი გადასახდელებისა და ნაშთის ცვლილების ერთობლიობა, რომელიც დამტკიცებულია საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების შესაბამისი ორგანოების მიერ;

დამტკიცებული ბიუჯეტი – შესაბამისი ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ დამტკიცებული სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტი;

დაზუსტებული ბიუჯეტი –კორექტირებული სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტი;

პრიორიტეტი – საქართველოს სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებით გათვალისწინებული ასიგნებების ძირითადი მიმართულება, რომლის ფარგლებშიც მხარჯავი დაწესებულებები/საბიუჯეტო ორგანიზაციები ახორციელებენ პროგრამებს/ქვეპროგრამებს. პრიორიტეტის ფარგლებში შესაძლებელია ასევე გათვალისწინებულ იქნეს სხვადასხვა საბიუჯეტო ორგანიზაციის ფუნქციონირებისათვის საჭირო ღონისძიებები;

პროგრამა – ბიუჯეტით განსაზღვრული პრიორიტეტების მიზნების მისაღწევად განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობა, რომლებიც დაჯგუფებულია მსგავსი შინაარსის მიხედვით, ხორციელდება ერთი საბოლოო შედეგის მისაღწევად და რომელთა განხორციელებისთვის პასუხისმგებელია ერთი მხარჯავი დაწესებულება;

ქვეპროგრამა – მხარჯავი დაწესებულების პროგრამის ფარგლებში საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობა;

ასიგნება – ბიუჯეტიდან გამოყოფილი თანხების გადახდის განხორციელების უფლებამოსილება;

პროფიციტი - თუ ბიუჯეტის დაგეგმილი შემოსავალი აჭარბებს გასავალ ნაწილს, მაშინ საუბრობენ საბიუჯეტო პროფიციტზე;

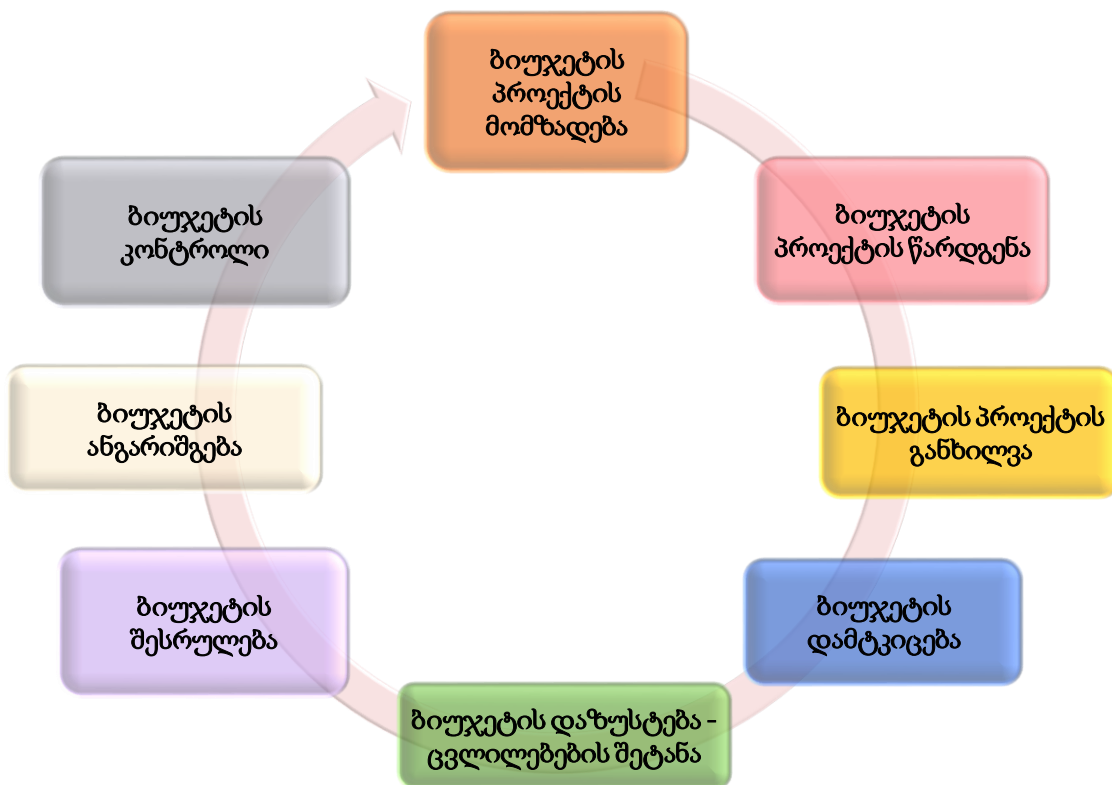
დეფიციტი - თუ ბიუჯეტის დაგეგმილი გასავალი აჭარბებს შემოსავალ ნაწილს, მაშინ საუბრობენ საბიუჯეტო დეფიციტზე.

საბიუჯეტო პროცესი

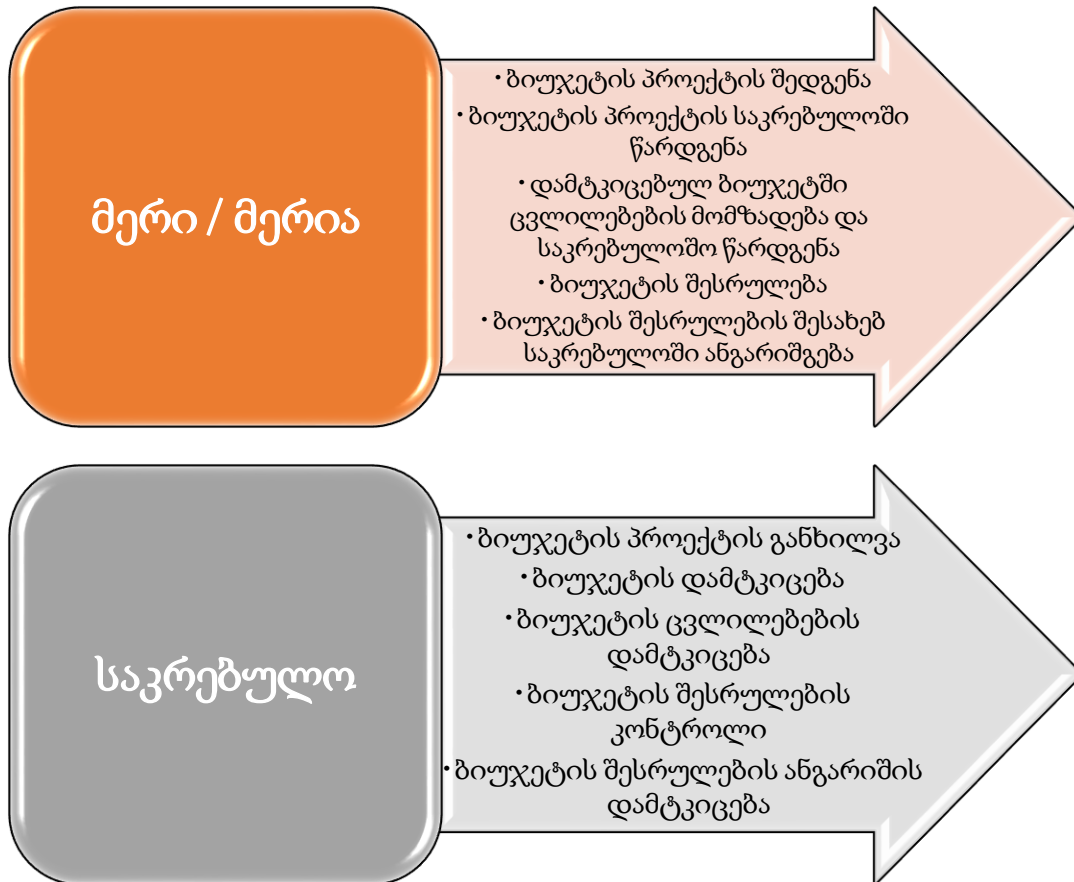
- ადგილობრივ თვითმმართველ ერთეულს აქვს საკუთარი დამოუკიდებელი ბიუჯეტი;
- ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტი დამოუკიდებელია როგორც სხვა თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტისგან, ისე სახელმწიფო ბიუჯეტისგან და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტებისგან;
- მუნიციპალიტეტს გააჩნია საკუთარი შემოსულობები (სხვადასხვა წყაროებიდან მიღებული ფინანსური სახსრები);
- თვითმმართველი ერთეულის ხელისუფლება ადგილობრივი მოსახლეობის საჭიროებების გათვალისწინებით დამოუკიდებლად იღებს გადაწყვეტილებას საკუთარი ფინანსების ხარჯვაზე;
- საქართველოს ცენტრალურ და ავტონომიური რესპუბლიკების ხელისუფლებებს უფლება არა აქვთ, ჩაერიონ ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საბიუჯეტო უფლებამოსილებებში.

მუნიციპალიტეტში მომდევნო წლის ბიუჯეტზე მუშაობა 10 თვით ადრე იწყება. მაგალითად, მუნიციპალიტეტის 2024 წლის ბიუჯეტის მომზადებაზე მერიამ მუშაობა 2023 წლის 1 მარტს დაიწყო, ხოლო 2023 წლის 15 ნოემბრისთვის საკრებულოში წარადგენს.

საბიუჯეტო ციკლი შემდეგ ეტაპებს მოიცავს:

ბიუჯეტზე პასუხისმგებლობა თვითმმართველობის აღმასრულებელ და წარმომადგენლობით ორგანოებს შორის შემდეგი სახით არის გადანაწილებული.

ქვემოთ კი მოცემულ გრაფიკში წარმოდგენილია საბიუჯეტო ციკლის ეტაპების თანმიმდევრობა.

ბიუჯეტირების პროცესი 3 ძირითად ეტაპს მოიცავს და სამივე ფაზაში თქვენი, როგორც მოქალაქის ჩართულობა უმნიშვნელოვანესია. ამ პროცესში კი სხვადასხვა მექანიზმების საშუალებით შეგიძლიათ ჩაერთოთ. კერძოდ,

<p>ბიუჯეტის პროექტის მომზადება</p> <p>1 მარტიდან - 15 ნოემბრამდე</p>	<ul style="list-style-type: none"> • თქვენს დასახლებაში არსებული პრობლემების შესახებ მერიისა და საკრებულოსთვის ინფორმაციის მიწოდება • ინიციატივების დაყენება • პრიორიტეტების განსაზღვრის მიზნით ჩატარებულ გამოკითხვებში მონაწილეობა • დისკუსიებსა და სხვადასხვა საჯარო შეხვედრებზე დასწრება
<p>ბიუჯეტის პროექტის განხილვა და დამტკიცება</p> <p>15 ნოემბრიდან 31 დეკემბრამდე</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბიუჯეტის საჯარო განხილვებში მონაწილეობა და მერიისთვის რეკომენდაციების მიწოდება • საკრებულოს კომიტეტების სხდომაზე დასწრება • საკრებულოს სხდომაზე დასწრება
<p>ბიუჯეტის შესრულება / ანგარიშგება</p> <p>1 იანვრიდან</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბიუჯეტის შესრულების მონიტორინგი; • ბიუჯეტის შესრულების შესახებ ინფორმაციის გამოთხოვა; • ბიუჯეტის შესრულების შესახებ საკრებულოში განხილვებში მონაწილეობა; • მერის მიერ წლიური ანგარიშის წადგენაში მონაწილეობა და შეკითხვების დასმა;

ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საბიუჯეტო კალენდარი

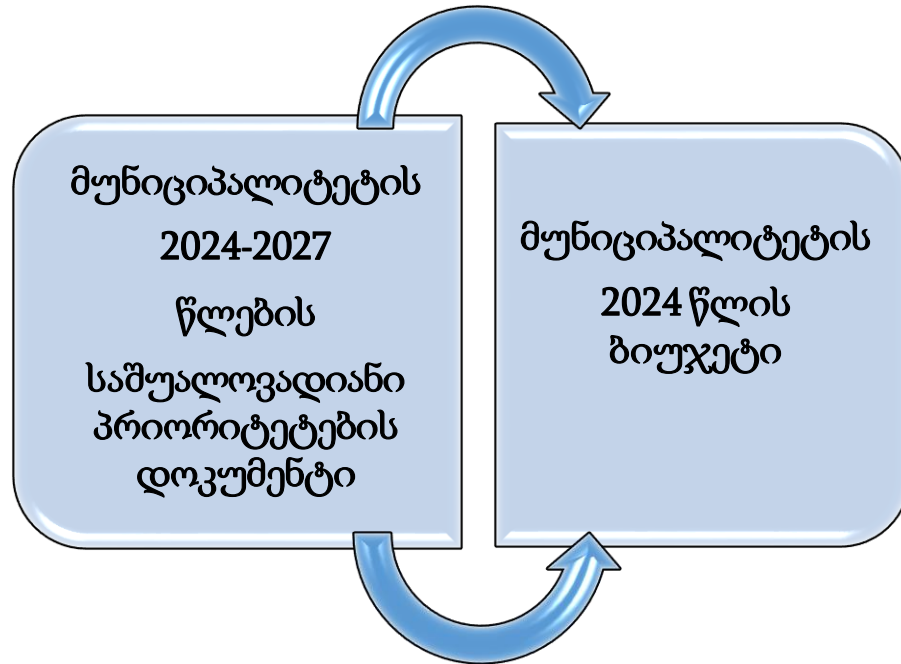
	პერიოდი	საბიუჯეტო აქტივობა
<p>ბიუჯეტის მომზადება</p>	1 მარტს	პრიორიტეტების დოკუმენტზე მუშაობის დაწყება
	მარტი	მუნიციპალური სამსახურების კოორდინაციის მიზნით სამუშაო ჯგუფის შექმნა
	15 ივლისი	დასაგეგმი საბიუჯეტო წლის ძირითად საბიუჯეტო პარამეტრების მიწოდება ფინანსთა სამინისტროს მიერ
	15 ივლისიდან	საფინანსო ორგანო გაიანგარიშებს შემოსულობებისა და გადასახდელის საპროგნოზო მაჩვენებლებს და იწყებს შესაბამის პროცედურებს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის პროექტის შესადგენად.

	15 აგვისტომდე	სამუშაო ჯგუფი ამზადებს პრიორიტეტების დოკუმენტის პირველად ვარიანტს, რომელსაც იწონებს მუნიციპალიტეტის მერი
	არაუგვიანეს 15 სექტემბრისა	მუნიციპალური სამსახურები ამზადებენ მომავალი წლისთვის მათი სამსახურის აქტივობების შესაბამისად ბიუჯეტს და განსახილველად წარადგენენ საფინანსო სამსახურში
	არაუგვიანეს 1 ოქტომბრისა	მუნიციპალიტეტის საფინანსო სამსახური 2024 წლის ბიუჯეტის პროექტის წინასწარ ვარიანტს განსახილველად წარუდგენს მერის ბრძანებით შექმნილ სამუშაო ჯგუფს
	არაუგვიანეს 5 ოქტომბრისა	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს აცნობებს მიზნობრივი ტრანსფერის საპროგნოზო პარამეტრებს და გადასაცემი ფინანსური დახმარებისა და გადასახადებიდან მისაღები შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლებს
ბიუჯეტის განხილვა და დამტკიცება	არაუგვიანეს 15 ნოემბრისა	მერი საკრებულოს წარუდგენს ბიუჯეტის პროექტს და პრიორიტეტების დოკუმენტს
	20 ნოემბრისთვის	ბიუჯეტის პროექტის საკრებულოში შეტანიდან 5 დღეში ბიუჯეტის პროექტის ქვეყნდება საჯარო განხილვისთვის
	არაუგვიანეს 25 ნოემბრისა	შენიშვნების არსებობის შემთხვევაში ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს თავმჯდომარე ბიუჯეტის პროექტს შენიშვნებით უბრუნებს მერს
	არაუგვიანეს 10 დეკემბრისა	მერი ბიუჯეტის პროექტისა და პრიორიტეტების დოკუმენტის იმავე ან შესწორებულ ვარიანტებს წარუდგენს წარმომადგენლობითი ორგანოს (საკრებულო)
	31 დეკემბრამდე	ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანო საჯაროდ იხილავს და იღებს გადაწყვეტილებას ბიუჯეტის პროექტის

		დამტკიცების თაობაზე. გადაწყვეტილება ბიუჯეტის პროექტის დამტკიცების შესახებ მიიღება წარმომადგენლობითი ორგანოს სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით
ბიუჯეტის შესრულება / ანგარიშგება	ყოველ თვის 10 რიცხვისთვის (თებერვალი, მარტი, აპრილი ...)	საფინანსო სამსახური ყოველი თვის დასრულებიდან 10 დღის ვადაში ამზადებს 2024 წლის ანგარიშს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის შემოსულობების, გადასახდელების, ნაშთის ცვლილებისა და მთლიანი სალდოს ჩვენებით
	30 აპრილი; 31 ივლისი, 31 ოქტომბერი	საფინანსო სამსახური ყოველი თვის დასრულებიდან 10 დღის ვადაში ამზადებს 2024 წლის ანგარიშს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის შემოსულობების, გადასახდელების, ნაშთის ცვლილებისა და მთლიანი სალდოს ჩვენებით
	28 მარტი	საფინანსო სამსახური საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან არა უგვიანეს 2 თვისა ამზადებს წლის ბიუჯეტების შესრულების წლიურ ანგარიშებს და წარუდგენს საკრებულოს
	1 მაისი	საკრებულო არა უგვიანეს 1 მაისისა საჯაროდ იხილავს ბიუჯეტების შესრულების წლიურ ანგარიშს და იღებს გადაწყვეტილებას წლიური ანგარიშების დამტკიცების ან დაუმტკიცებლობის შესახებ

თვითმმართველი ერთეულის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტები

მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტებია:

ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის პრიორიტეტების დოკუმენტი არის ადმინისტრაციული ერთეულების განვითარების ძირითადი გეგმა, რომელიც ასახავს ინფორმაციას საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების შესახებ; დოკუმენტი უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას როგორც გასულ პერიოდზე, ასევე მომდევნო 4 წლის განმავლობაში მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან დასაფინანსებელ ძირითად პრიორიტეტებსა და პროგრამებზე.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი წარმოადგენს მისაღები შემოსულობების (სხვადასხვა წყაროებიდან მიღებული ფულადი სახსრების ერთობლიობა), გასაწევი გადასახდელებისა (გასაცემი ფულადი სახსრების ერთობლიობა) და ნაშთის ცვლილებების (წინა წლის დარჩენილი თანხა, რომელიც ვერ დაიხარჯა და მისი გამოყენება ან დაგროვება მოხდება) ერთობლიობას.

მერმა საკრებულოს 15 ნოემბერს 2024 წლის ბიუჯეტთან ერთად შემდეგი დოკუმენტები წარუდგინა

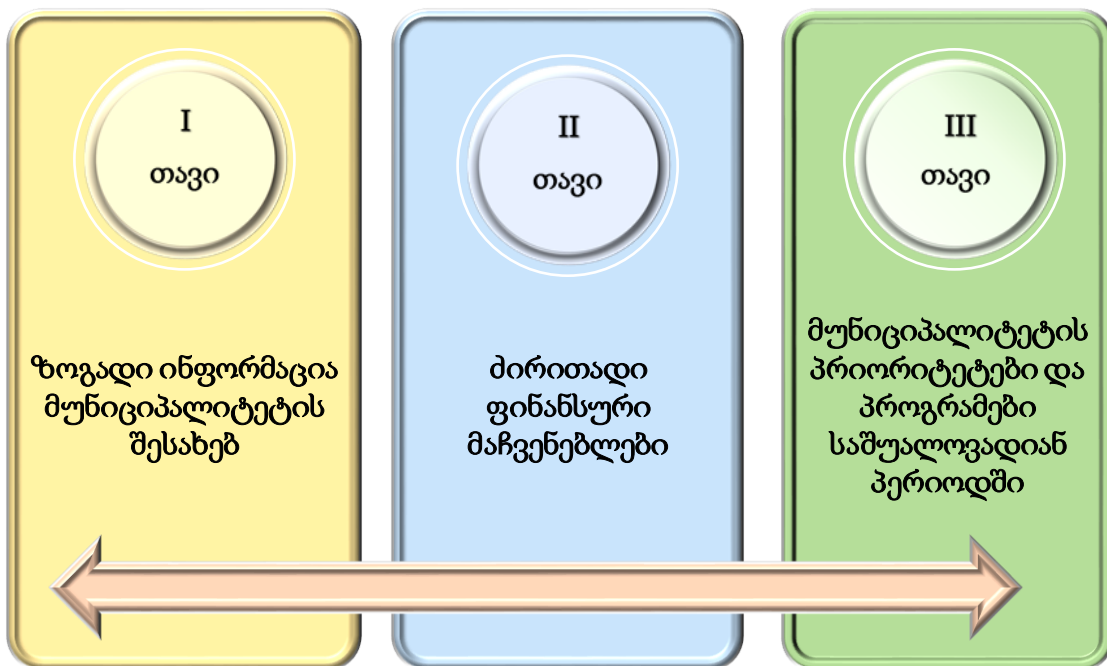
- მუნიციპალიტეტის 2024-2027 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტი;
- ბიუჯეტის პროექტის განმარტებითი ბარათი;
- მუნიციპალიტეტის პროგრამული ბიუჯეტის დანართი, სადაც მოცემულია თითოეული პროგრამისა და ქვეპროგრამის აღწერა, მათი მოსალოდნელი შედეგი და

შედეგების შეფასების ინდიკატორები (საბაზისო და მიზნობრივი მაჩვენებელი, ცდომილების ალბათობა და შესაძლო რისკები);

- კაპიტალური პროექტების დანართი
- ა(ა)იპ-ების დანართი

❖ მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტის სტრუქტურა

პრიორიტეტების დოკუმენტი მოიცავს ინფორმაციას გასულ პერიოდზე (2022 და 2023 წლები), ასევე მომდევნო 4 წლის განმავლობაში (დასაგეგმი და დასაგეგმის შემდგომი სამი წელი - 2024-2027 წლები) მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან დასაფინანსებელ ძირითად პრიორიტეტებისა და პროგრამებზე. პრიორიტეტის დოკუმენტი სამი თავისგან შედგება.

❖ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის 2024-2027 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტის მიხედვით განსაზღვრულია 6 პრიორიტეტული მიმართულება.

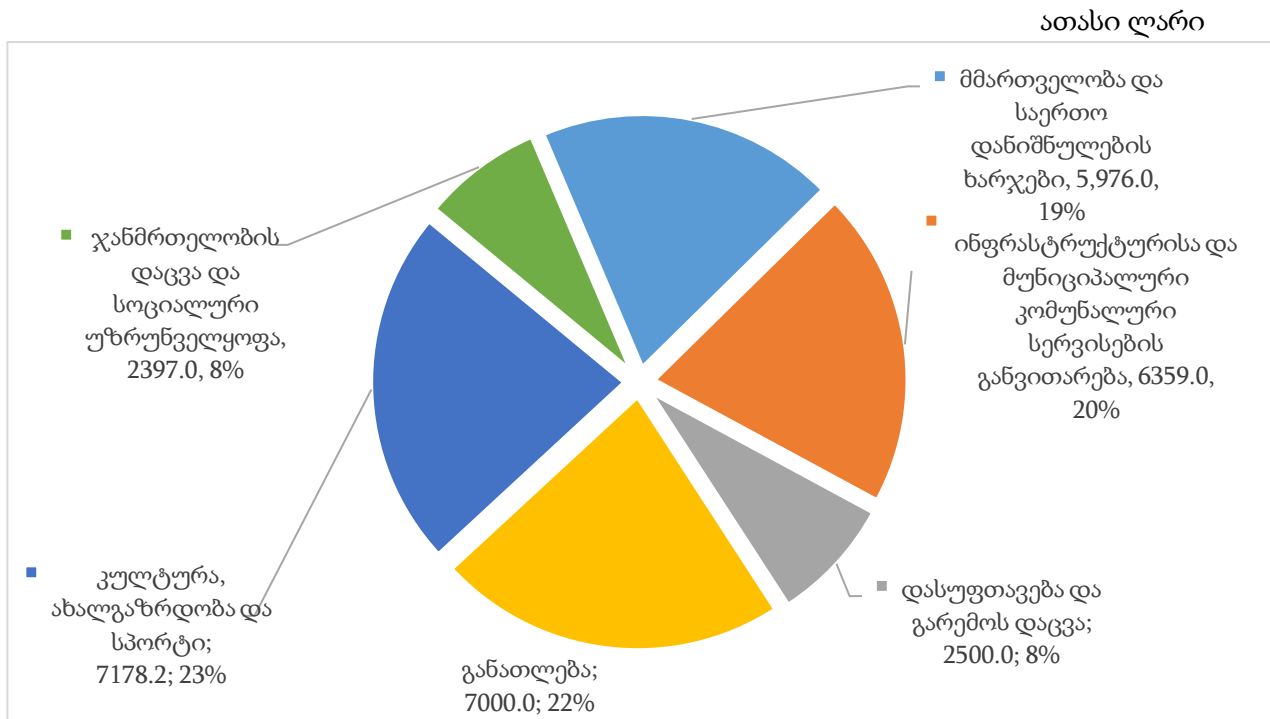
2024-2027 წლებში პრიორიტეტული მიმართულებების დასაფინანსებლად გათვალისწინებულია შემდეგი თანხები:

ათასი ლარი

კოდი	პრიორიტეტის დასახელება	2024	2025	2026	2027
01 00	მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	5 976,0	6 744,0	7 269,6	7 309,7
02 00	ინფრასტრუქტურის განვითარება	6 359,0	7 252,9	7 327,8	9 014,2
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	2 500,0	2 663,9	2 678,5	2 688,5
04 00	განათლება	7 000,0	7 400,0	8 000,0	8 000,0

05 00	კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი	7 178,200	6 549,0	7 170,0	7 290,0
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	2 397,0	2 452,0	2 352,0	2 452,0
სულ ჯამი		31 410,2	33 061,8	34 797,7	36 754,4

ქვემოთ მოცემულია 2024 წელს პრიორიტეტული მიმართულებების მიხედვით ფინანსების გადანაწილების მაჩვენებელი.

პრიორიტეტი - განათლება 04 00

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის მთავარი პრიორიტეტია განათლება. განათლების ხელშეწყობის მიზნით მუნიციპალიტეტი ახორციელებს სკოლამდელი დაწესებულებებისა და დელეგირებული უფლებამოსილების ხელშეკრულების ფარგლებში საჯარო სკოლების ინფრასტრუქტურის მოწესრიგებას და ტრანსპორტირებით უზრუნველყოფას.

ქალაქ ჭიათურაში ფუნქციონირებს 32 სააღმზრდელო დაწესებულება (ბაგა-ბაღი) გეგმიური 1500 აღსაზრდელით, ჩარიცხულია 1350 აღსაზრდელი, რაც აკმაყოფილებს ქალაქში არებულ ბაგა-ბაღებში ჩასარიცხ მსურველთა 97% -ს

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
04 00	განათლება	7 000,0	7 400,0	8 000,0	8 000,0
04 01	სკოლამდელი დაწესებულებების ფუნქციონირება	7 000,0	7 400,0	8 000,0	8 000,0

პრიორიტეტი - ინფრასტრუქტურის განვითარება 02 00

პრიორიტეტის ფარგლებში ფინანსდება გზების მშენებლობა რეაბილიტაცია, წყამომარაგების სისტემის ექსპლუატაცია, გარე განათების ქსელის ექსპლუატაცია, მუნიციპალური ტრანსპორტის განვითარება, საცხოვრებელი სახლების სახურავის მასალის შექმნა, მწვანე ნარგავების განაშენიანება სკვერების მოვლა-პატრონობა და სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა.

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
02 00	ინფრასტრუქტურის განვითარება	6 359,0	7 252,9	7 327,8	9 014,2
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება	1079,0	2 602,9	2 577,8	4 264,2
02 02	წყლის სისტემის განვითარება	820,0	850,0	850,0	850,0
02 03	გარე განათება	650,0	700,0	700,0	700,0

02 04	მუნიციპალური ტრანსპორტის განახლება	2 900,0	3 100,0	3 200,0	3 200,0
02 06	ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების განვითარება	100,0	0,0	0,0	0,0
02 07	მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობის ღონისძიებები	810,0	0,0	0,0	0,0

პროგრამა: საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 0201)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027წლის პროგნოზი
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება	1 079,0	2 602,9	2 577,8	4 264,2
02 01 02	გზების მშენებლობა და კაპიტალური რეაბილიტაცია	1 079,0	2 602,9	2 577,8	4 264,2

პროგრამა: წყლის სისტემის განვითარება (პროგრამული კოდი 0202)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
02 02	წყლის სისტემის განვითარება	820,0	850,0	850,0	850,0
02 02 01	წყალმომარაგების სისტემის ექსპლუატაცია	820,0	850,0	850,0	850,0

პროგრამა: გარე განათება (პროგრამის კოდი 02 03)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
02 03	გარე განათება	650,0	700,0	700,0	700,0
02 03 01	გარე განათების ქსელის ექსპლუატაცია	650,0	700,0	700,0	700,0

პროგრამა: მუნიციპალური ტრანსპორტის განვითარება (პროგრამის კოდი 02 04)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
02 04	მუნიციპალური ტრანსპორტის განვითარება	2 900,0	3 100,0	3 200,0	3 200,0
02 04 01	მუნიციპალური სატრანსპორტო სისტემის სუბსიდია	2 900,0	3 100,0	3 200,0	3 200,0

პროგრამა: ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების განვითარება (პროგრამული კოდი 0206)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
02 06	ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების განვითარება	850,0	850,0	850,0	850,0
02 06 03	საცხოვრებელი სახლების სახურავების რეაბილიტაცია სახურავის მასალის შექმნა	100,0	0,0	0,0	0,0

პროგრამა: მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობის ღონისძიებები (პროგრამული კოდი 0207)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
02 07	მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობის ღონისძიებები	810,0	0,0	0,0	0,0
02 07 01	მწვანე ნარგავების განაშენიანება სკვერების მოვლა-პატრონობა	210,0	0,0	0,0	0,0
02 07 02	სოფლის მხადაჭერის პროგრამა	600,0	0,0	0,0	0,0

პრიორიტეტი - დასუფთავება და გარემოს დაცვა 03 00

ინფრასტრუქტურული პროექტების პარალელურად დაგეგმილია ქალაქში არსებული რეკრეაციული ფართობების ინტენსიური ზრდა და არსებულის მოვლა-პატრონობა. ამასთან ერთად უსაფრთხო გარემო და სანიტარული მდგომარეობის ყოველწლიური გაუმჯობესება წარმოადგენს უმთავრეს პრიორიტეტს.

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	2 500,0	2 663,9	2 678,5	2 688,5
03 01	დასუფთავება და ნარჩენების გატანა	2 500,0	2 663,9	2 678,5	2 688,5

პრიორიტეტი - კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი 05 00

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
05 00	კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი	7 178,200	6 549,0	7 170,0	7 290,0
05 01	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა	3 568,200	2 664,0	2 830,0	2 950,0
05 02	კულტურის სფეროს განვითარება	3 480,0	3 755,0	4 210,0	4 210,0
05 03	ახალგაზრდობის მხარდაჭერა	130,0	130,0	130,0	130,0

პროგრამა: სპორტის სფეროს განვითარება (პროგრამული კოდი 0501)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
05 01	სპორტის სფეროს განვითარება	3 568,200	2 664,0	2 830,0	2 950,0
05 01 01	სპორტული დაწესებულებების ხელშეწყობა	2 250,0	2 364,0	2 530,0	2 650,0
05 01 01 01	სპორტის სხვადასხვა სახეობების განვითარების ხელშეწყობა N-27-ე სპორტული სკოლა	1 350,0	1 400,0	1 500,0	1 600,0
05 01 01 02	რაგბის განვითარების ხელშეწყობა	380,0	410,0	450,0	450,0
05 01 01 03	ბავშვთა და მოზარდთა ფეხბურთის განვითარების ხელშეწყობა	520,0	554,0	580,0	600,0
05 01 02	სპორტული ღონისძიებები	300,0	300,0	300,0	300,0
05 01 03	სპორტული ობიექტების აჭურვა, რეაბილიტაცია , მშენებლობა	1 018,200	0,0	0,0	0,0

პროგრამა: კულტურის სფეროს განვითარება (პროგრამული კოდი 0502)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
05 02	კულტურის სფეროს განვითარება	3 480,0	3 755,0	4 210,0	4 210,0
05 02 01	კულტურის სფეროს დაწესებულებების ხელშეწყობა	3 260,0	3 485,0	3 940,0	3 940,0
05 02 01 01	მუსიკალური განათლების ხელშეწყობა N1 სამუსიკო სკოლა	450,0	490,0	530,0	530,0
05 02 01 02	მუსიკალური განათლების ხელშეწყობა N2 სამუსიკო სკოლა	300,0	330,0	370,0	370,0
05 02 01 03	სახვითი ხელოვნების სკოლის განვითარება	190,0	225,0	250,0	250,0
05 02 01 04	საბიბლიოთეკო ქსელის ხელშეწყობა	400,0	440,0	490,0	490,0
05 02 01 05	კულტურის შემოქმედების ცენტრის ფუნქციონირების ხელშეწყობა	1 900,0	2 000,0	2 300,0	2 300,0
05 02 01 06	თეატრი	20,0	0,0	0,0	0,0
05 02 02	კულტურული ღონისძიებების განხორციელება	120,0	120,0	120,0	120,0
05 02 04	რელიგიური ორგანიზაციების ხელშეწყობა	100,0	150,0	150,0	150,0

პრიორიტეტი - ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა 06 00

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	2 397,0	2 452,0	2 352,0	2 452,0
06 01	ჯანმრთელობის დაცვა	260,0	300,0	300,0	300,0
06 02	სოციალური უზრუნველყოფა	2 137,0	2 152,0	2 052,0	2 152,0

06 01	ჯანმრთელობის დაცვა	260,0	300,0	300,0	3
06 01 01	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სუბსიდირება	260,0	300,0	300,0	ათასი ლარი 300,0

პროგრამა: სოციალური უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 0602)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
06 02	სოციალური უზრუნველყოფა	2 137,0	2 152,0	2 052,0	2 152,0
06 02 01	ავადმყოფთა სოციალური დაცვა	1 142,0	1 202,0	1 102,0	1 202,0
06 02 01 01	სამკურნალო-საოპერაციო და სამედიცინო ლაბორატორიული-ინსტრუმენტალური გამოკვლევების თანადაფინანსება	730,0	800,0	700,0	800,0
06 02 01 02	პროგრამულ ჰემოდიალიზს დაქვემდებარებულ პირთა ყოველთვიური ფინანსური დახმარება	47,0	47,0	47,0	47,0
06 02 01 03	მკვეთრად შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა დახმარება	190,0	200,0	200,0	200,0
06 02 01 04	სიცოცხლისათვის საშიში და იშვიათი დაავადების მქონე პირთა დახმარება	170,0	150,0	150,0	150,0
06 02 01 05	რადიაქტიული ნივთიერებების ზემოქმედების შედეგად დაავადებულ შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირთა დახმარება	5,0	5,0	5,0	5,0
06 02 02	ომის ვეტერანთა დაკრძალვა	5,0	5,0	5,0	5,0
06 02 03	უფასო სასადილო	270,0	270,0	270,0	270,0
06 02 04	მოსახლეობის სოციალური დაცვა	75,0	75,0	75,0	75,0
06 02 04 01	ხანდაზმულთა ერთჯერადი ფინანსური დახმარება	25,0	25,0	25,0	25,0
06 02 04 02	დევენილთა სოციალური დაცვა	11,0	11,0	11,0	11,0
06 02 04 03	საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისთვის დაღუპულთა ოჯახების ერთჯერადი ფინანსური დახმარება	4,0	4,0	4,0	4,0
06 02 04 04	მარჩენალდაკარგულთა ერთჯერადი ფინანსური დახმარება	35,0	35,0	35,0	35,0
06 02 05	ოჯახებისა და ბავშვების სოციალური დაცვა	525,0	410,0	410,0	410,0
06 02 05 01	ახალშობილთა ოჯახების სოციალური დაცვა	90,0	110,0	110,0	110,0
06 02 05 02	მრავალშვილიანი ოჯახების სოციალური დაცვა	125,0	150,0	150,0	150,0
06 02 05 03	შეჭირვებულ ოჯახთა სოციალური დაცვა	160,0	150,0	150,0	150,0
06 02 05 04	სახოვრებლით უზრუნველყოფის პროგრამა	150,0	0,0	0,0	0,0
06 02 06	სტიქიის შედეგად დაზარალებულთა დახმარება	30,0	100,0	100,0	100,0
06 02 07	ომის ვეტერანთა დახმარება	90,0	90,0	90,0	90,0

მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები 01 00

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
01 00	მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	5 976,0	6 744,0	7 269,6	7 309,7
01 01	საკანონმდებლო და აღმასრულებელი საქმიანობის უზრუნველყოფა	5 656,0	6 316,8	6 823,7	6 818,7
01 02	საერთო დანიშნულების ხარჯები	280,0	317,2	325,9	371,0

პროგრამა: საკანონმდებლო და აღმასრულებელი საქმიანობის უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 0101)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
01 01	საკანონმდებლო და აღმასრულებელი საქმიანობის უზრუნველყოფა	5 656,0	6 316,8	6 823,7	6 818,7
01 01 01	ქ. ჭიათურის მუნიციპალიტეტის საკრებულო	1 241,0	1 454,0	1 568,0	1 568,0
01 01 02	ქ. ჭიათურის მუნიციპალიტეტის მერია	4 415,0	4 862,8	5 255,7	5 250,7

პროგრამა: საერთო დანიშნულების ხარჯები (პროგრამული კოდი 0102)

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პროგრამა/ქვეპროგრამა	2024 წლის გეგმა	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი
01 02	საერთო დანიშნულების ხარჯები	280,0	317,2	325,9	371,0
01 02 01	სარეზერვო ფონდი	100,0	137,2	145,9	191,0
01 02 02	წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი	50,0	50,0	50,0	50,0
01 02 03	ქალაქ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ვალდებულებებისა და დავალიანებების მომსახურება/დაფარვა	130,0	130,0	130,0	130,0
01 03	თანამშრომელთა გადამზადების პროგრამა	40,0	110,0	120,0	120,0

❖ ბიუჯეტის სტრუქტურა

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ფინანსური მონაცემები წარმოდგენილია გასული, მიმდინარე და დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის. მაგალითად, 2024 წელის ბიუჯეტში არის ინფორმაცია 2022 და 2023 წლების ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ.

თანხა ათას ლარში

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი შემდეგი თავებისგან შედგება:

➤ პირველი თავი შედგება შემდეგი მუხლებისგან:

მუხლი 1. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ბალანსი; ამ მუხლში მოცემულია მთელი ბიუჯეტის შესახებ ინფორმაცია:

- ✓ შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის რა სხვაობაა (საოპერაციო სალდო);
- ✓ არაფინანსური აქტივების ცვლილება რამდენია (მუნიციპალური ქონების შექმნისთვის დახარჯულ თანხასა და ქონების გაყიდვის შედეგად მიღებულ თანხას შორის სხვაობა);
- ✓ მთლიანი სალდოს მოცულობა, ანუ ბიუჯეტი პროფიციტულია თუ დეფიციტური. ეს კი იანგარიშება საოპერაციო სალდოს გამოკლებული არაფინანსური აქტივების ცვლილება;
- ✓ შემდეგ გამოითვლება ბიუჯეტის ბალანსი - გაანგარიშებისას მთლიანი სალდოს მაჩვენებელს აკლდება ფინანსური აქტივების ცვლილების მაჩვენებელი და ემატება ვალდებულებების ცვლილების (მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ახალი ვალის მოცულობას გამოკლებული ძველი ვალის დასაფარად გათვალისწინებული ძირითადი თანხა) მაჩვენებელი.

მუხლი 2. ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება; ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რამდენი იქნება ბიუჯეტის:

- ✓ შემოსულობები: შემოსავლები, არაფინანსური აქტივების კლება, ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით) და ვალდებულების ზრდა;
- ✓ გადასახდელები: ხარჯები, არაფინანსური აქტივების ზრდა, ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით) და ვალდებულების კლება;
- ✓ ნაშთის ცვლილება: ნაშთი არის ბიუჯეტის ანგარიშზე შესაბამისი პერიოდისათვის არსებული ფულადი, ხოლო ნაშთის ცვლილება არის ანგარიშზე არსებული ფულადი სახსრების გამოყენება ან დაგროვება;

მუხლი 3. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსავლები; ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია ბიუჯეტის შემოსავლების მოცულობის შესახებ:

- ✓ გადასახადები;

- ✓ გრანტები
- ✓ სხვა შემოსავლები;

მუხლი 4. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახადები; ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რამდენი თანხა შემოვალ ბიუჯეტში შემდეგი გადასახადებიდან:

- ✓ ქონების გადასახადი;
- ✓ დღგ;

მუხლი 5. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გრანტები; ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რამდენი თანხა შემოვალ ბიუჯეტში გრანტებიდან:

- ✓ დონორებისგან მიღებული თანხები;
- ✓ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებული ტრანსფერები: *მიზნობრივი, კაპიტალური და სპეციალური ტრანსფერები*

მუხლი 6. ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები; ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რამდენი თანხა შემოვა ბიუჯეტში სხვა შემოსავლებიდან, როგორც არის:

- ✓ პროცენტი; რენტა;
- ✓ მოსაკრებლები;
- ✓ ჯარიმები, საურავები და სხვა

მუხლი 7. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯები; ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რა თანხაა გათვალისწინებული ყოველწლიურად გასაწევი ხარჯებისთვის, როგორც არის:

- ✓ შრომის ანაზღაურება (მუნიციპალიტეტის თანამშრომელთა ხელფასები);
- ✓ საქონელი და მომსახურება (საოფისე მასალების, ინვენტარის და სხვა საქონელის შეძენა);
- ✓ სუბსიდია (მუნიციპალური ა(ა)იპ-ების დაფინანსება);
- ✓ პროცენტი (აღებული სესხის პროცენტის დაბრუნება);
- ✓ გრანტი (სახელმწიფოს მიერ დაფუძნებული ა(ა)იპ-ების დაფინანსება);
- ✓ სოციალური უზრუნველყოფა;
- ✓ სხვა ხარჯი (სარეზერვო ფონდი, საკრებულოს წევრების უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯები და სხვა);

მუხლი 8. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ცვლილება; ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია არაფინანსური აქტივების ზრდისა და კლების შესახებ.

- ✓ არაფინანსური აქტივების ზრდა - ქონების შეძენა, რეაბილიტაცია; კაპიტალური პროექტების განხორციელება;
- ✓ არაფინანსური აქტივების კლება - მუნიციპალიტეტის მიერ ქონების (შენობა-ნაგებობები, მანქანა-დანადგარები, ინვენტარი, მიწა) გაყიდვიდან მიღებული ფულად სახსრები.

მუხლი 9. ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდის ფუნქციონალური კლასიფიკაცია; ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია ბიუჯეტიდან ხარჯებსა და არაფინანსური აქტივების ზრდაზე ერთად რამდენი იხარჯება ფუნქციონალურ ჭრილში: საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება (701); თავდაცვა (702); ეკონომიკური საქმიანობა (704); გარემოს დაცვა (705); საბინაო-კომუნალური მეურნეობა (706); ჯანდაცვა (707); დასვენება და კულტურა (708); განათლება (709); სოციალური დაცვა (710).

მუხლი 10. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის საოპერაციო და მთლიანი სალდო; ამ მუხლში წარმოდგენილია ინფორმაცია ბიუჯეტის საოპერაციო და მთლიანი სალდოს მოცულობის შესახებ.

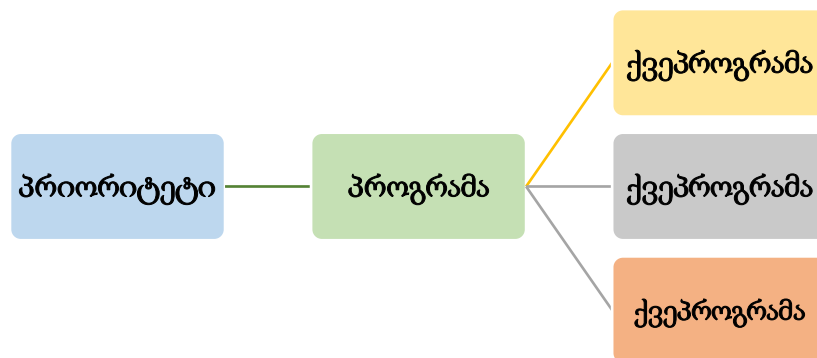
მუხლი 11. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ცვლილება; ამ მუხლში წარმოდგენილია ინფორმაცია თუ რა თანხა დაიხარჯება ბიუჯეტიდან ფინანსური აქტივების ზრდაზე და რა თანხა შემოვა ბიუჯეტში ფინანსური აქტივების კლებიდან:

- ✓ მუნიციპალიტეტის ფინანსური აქტივი იზრდება როდესაც მუნიციპალიტეტი სესხს გასცემს, ან შპს-ს აფინანსებს, ან დეპოზიტზე დებს თანხას;
- ✓ ფულად სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ფინანსური რესურსების (ვალუტა და დეპოზიტები, მუნიციპალიტეტის მიერ გასესხებული თანხა, აქციები და სხვა კაპიტალი) გამოყენებიდან მიიღება, არის შემოსულობა ფინანსური აქტივის კლებიდან;

მუხლი 12. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ვალდებულებების ცვლილება; ამ მუხლში წარმოდგენილია ინფორმაცია რამდენ ვალს იღებს მუნიციპალიტეტი და ძველი ვალიდან რა თანხას ფარავს.

- ✓ ვალდებულებების ზრდა - არის ფულადი სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტს ვალის (საგარეო და საშინაო) აღების შედეგად აქვს. მუნიციპალიტეტს სესხის აღება მხოლოდ საქართველოს მთავრობის ნებართვით შეუძლია;
- ✓ ვალდებულებების კლება - მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ვალის ძირითადი თანხის დაფარვა.

➤ **ბიუჯეტის მეორე თავში** მოცემულია პრიორიტეტების, პროგრამებსა და ქვეპროგრამების აღწერა და მიზნები და მოსალოდნელი საბოლოო/შუალედური შედეგები, ხოლო შედეგების შეფასების ინდიკატორები (საბაზისო და მიზნობრივი მაჩვენებლები, ცდომილების აღბათობა და შესაძლო რისკები) კი მოცემულია პროგრამული ბიუჯეტის დანართში, რომელიც თან ახლავს ბიუჯეტის პროექტს, თუმცა არ მტკიცდება საკრებულოს მიერ.

მუნიციპალიტეტების პრიორიტეტული მიმართულებებია:

- ✓ მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები (პროგრამული კოდი 0100);
- ✓ ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 0200);
- ✓ გარემოს დაცვა (პროგრამული კოდი 03 00);
- ✓ განათლება (პროგრამული კოდი 04 00);
- ✓ სპორტი, კულტურა, ახალგაზრდობა, რელიგია (პროგრამული კოდი 05 00);

- ✓ ჯანმრთელობის დაცვა და სოცუზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 06 00);

მეორე თავის ბოლოს წარმოდგენილია ინფორმაცია ინფორმაცია პრიორიტეტების, პროგრამებისა და ქვეპროგრამებისათვის გამოყოფილი **ასიგნებების შესახებ**. ეს ინფორმაცია მოცემული უნდა იყოს გასული, მიმდინარე და დასაგეგმი წლების მიხედვით.

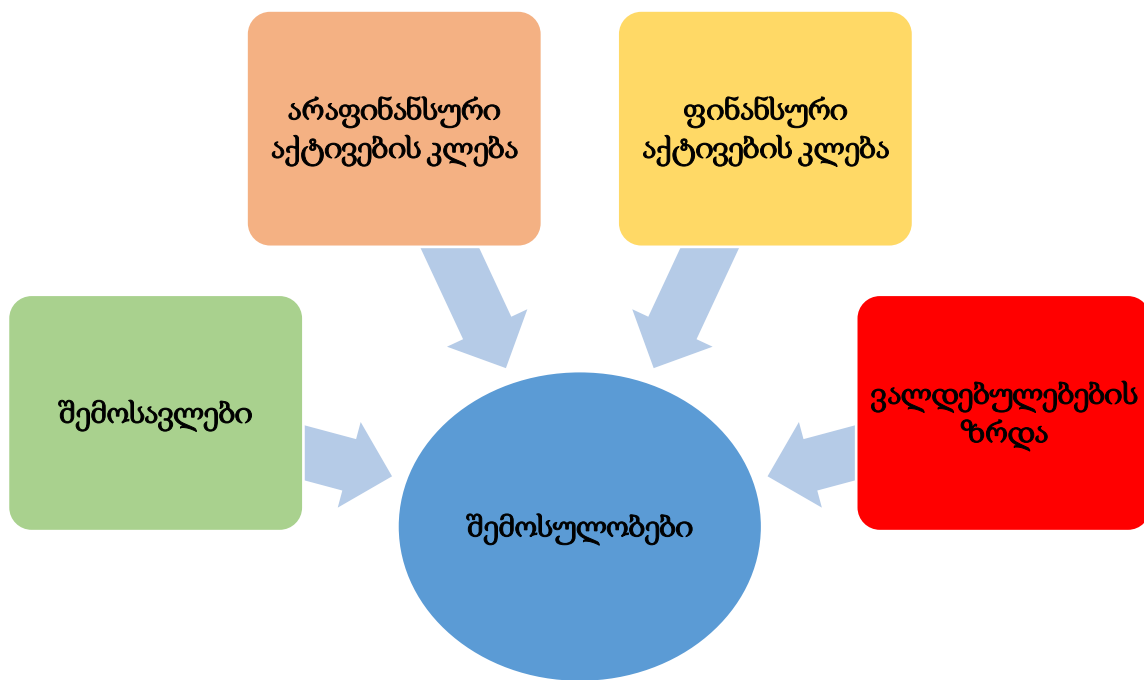
- **ბიუჯეტის მესამე თავში** კი წარმოდგენილია ინფორმაცია მარეგულირებელი ნორმების შესახებ. კერძოდ, ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდის შესახებ. ასევე მოცემულია ინფორმაცია მიზნობრივი ტრანსფერის შესახებ და სხვა მარეგულირებელი ნორმები.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი მომზადებულია პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგიის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №385-ის (2011 წლის 8 ივლისი ქ. თბილისი) მიხედვით.

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები 2024 წლისთვის

❖ შემოსულობები

ადგილობრივი თვითმმართველ ერთეულებს გააჩნიათ როგორც საკუთარი ფულადი სახსრები - საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლები, სახელმწიფო (ან ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან) ბიუჯეტიდან ან სხვა დონორებისგან მიღებული ფინანსური რესურსები, ასევე შეუძლია ვალის აღება - ყველაფერი ეს **ბიუჯეტის შემოსულობებს** წარმოადგენს.

ბიუჯეტის შემოსულობები არის ბიუჯეტში შემოსული ფულადი სახსრების ერთობლიობა, რომელსაც მუნიციპალიტეტი იღებს ზემოთ მოცემული 4 ძირითადი წყაროდან.

❖ **შემოსავლები:** გადასახადები (ქონების გადასახადი და დღგ-დან წილი), გრანტები და სხვა შემოსავლები (ქვემოთ დეტალურად იქნება განხილული სამივე სახის შემოსავალი);

❖ **არაფინანსური აქტივების კლება** - არის მუნიციპალიტეტის მიერ გასაყიდად გატანილი ქონებიდან მიღებულ ფულად სახსრები.

მუნიციპალიტეტს შემდეგი სახის არაფინანსური აქტივები აქვს:

- ✓ ძირითადი აქტივები (შენობა-ნაგებობები, მანქანა-დანადგარები და ინვენტარი და სხვა)
- ✓ არაწარმოებული აქტივები (მიწა)

როდესაც მუნიციპალიტეტი შენობა-ნაგებობას ან მიწას ყიდის, მას ქონება აკლდება, თუმცა ბიუჯეტში ფული შემოსდის, ამიტომ ქონების გაყიდვიდან მიღებულ თანხებს არაფინანსური აქტივების კლება ჰქვია.

❖ **ფინანსური აქტივების კლება** - არის ფულად სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ფინანსური რესურსების გამოყენებიდან მიიღება.

კერძოდ, ფინანსური აქტივებია:

- ✓ ვალუტა და დეპოზიტები
- ✓ სესხები (მუნიციპალიტეტის მიერ გასესხებული თანხა)
- ✓ აქციები და სხვა კაპიტალი

მაგალითად, როდესაც მუნიციპალიტეტს სხვაზე გასესხებული თანხა უკან უბრუნდება, ან წინა წელს დარჩენილი ნაშთის გამოყენებას გეგმას, ამ დროს ფინანსური აქტივი აკლდება, თუმცა ბიუჯეტში ფული შემოდის.

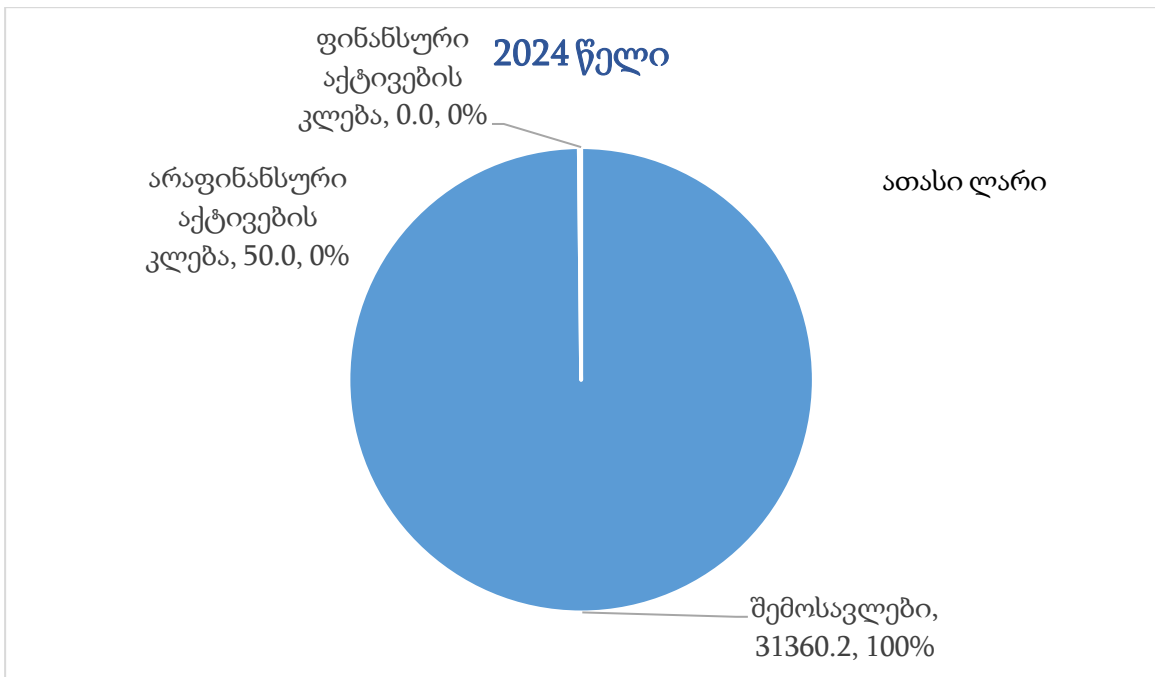
❖ **ვალდებულებების ზრდა** - არის ფულადი სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტს ვალის აღების შედეგად აქვს.

კერძოდ, ვალდებულებებია:

საგარეო ვალი

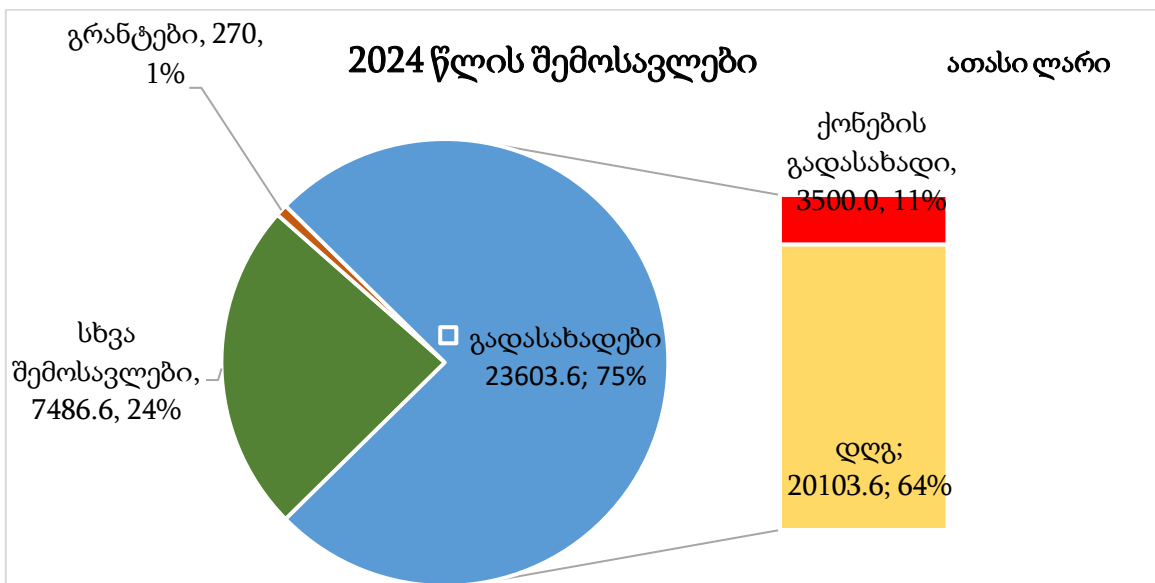
საშინაო ვალი

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის შემოსულობების მაჩვენებელი 2024 წლისთვის 31 410 200 ათასი ლარია, აქედან შემოსავლები 31 360 200 ათასი ლარია, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლება 50 000 ათასი ლარი. აღსანიშნავია, რომ ეს მაჩვენებელი 2024 წლის განმავლობაში გაიზარდება. დამტკიცებულ ბიუჯეტში განხორციელებულ ცვლილებებს კორექტირებული, ანუ დაზუსტებული ბიუჯეტი ეწოდება.

■ შემოსავლები

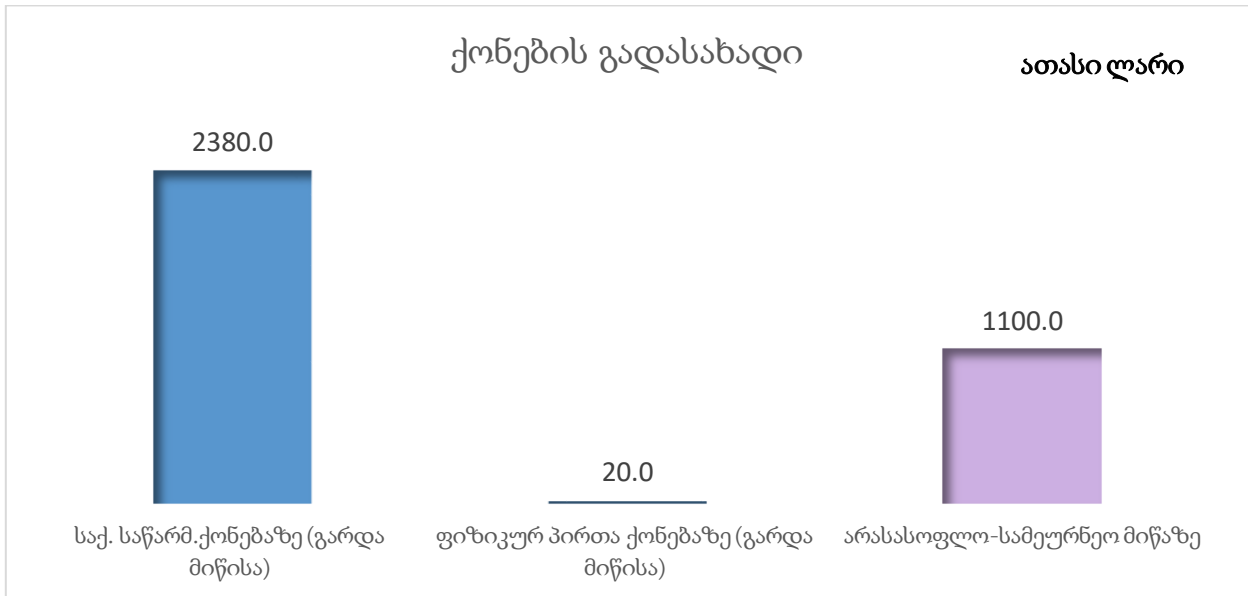
მუნიციპალიტეტის შემოსულობების მთავარი წყარო შემოსავლებია. ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში გადასახადებიდან 23 603,6 ლარის შემოსვლა იგეგმება (მთელი შემოსავლების 75,1%), გრანტებიდან - 270,0 ლარის, ხოლო სხვა შემოსავლებიდან - 7 486,6 ლარის (მთელი შემოსავლების 23,8%).

➤ გადასახადები

გადასახადები შედგება:

- ❖ **ადგილობრივი გადასახადიდან**, როგორც არის ქონების გადასახადი. 2024 წელს ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ქონების გადასახადიდან 3 500,0 ლარის მობილიზებაა დაგეგმილი. ამ თანხას იხდიან როგორც იურიდიული და ისე ფიზიკური პირები.

- ❖ **დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ)** – 2024 წელს ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში დღგ-დან 20 103,6 ლარი შემოვა.

2019 წლის 1 იანვრიდან სახელმწიფო ბიუჯეტში შესული დღგ-დან 19 პროცენტი ნაწილდება მუნიციპალიტეტებს შორის. გადანაწილება შემდეგი წესის მიხედვით ხდება:

- ✓ მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული მოსახლეობის რაოდენობის - 60%;
- ✓ 6 წლამდე ბავშვთა რაოდენობის - 15%;
- ✓ 6-დან 18 წლამდე მოზარდთა რაოდენობის - 10%;
- ✓ მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსის მქონე პირთა რაოდენობის მიხედვით - 10%;
- ✓ მუნიციპალიტეტის ფართობის - 5%;

ამ სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე განისაზღვრება თანხის მოცულობა მუნიციპალიტეტებისთვის. მუნიციპალიტეტებისთვის განკუთვნილი დღგ-ს წილიდან 1,16%-ს, ანუ 20 103,6 ლარს იღებს ჭიათურის მუნიციპალიტეტი.

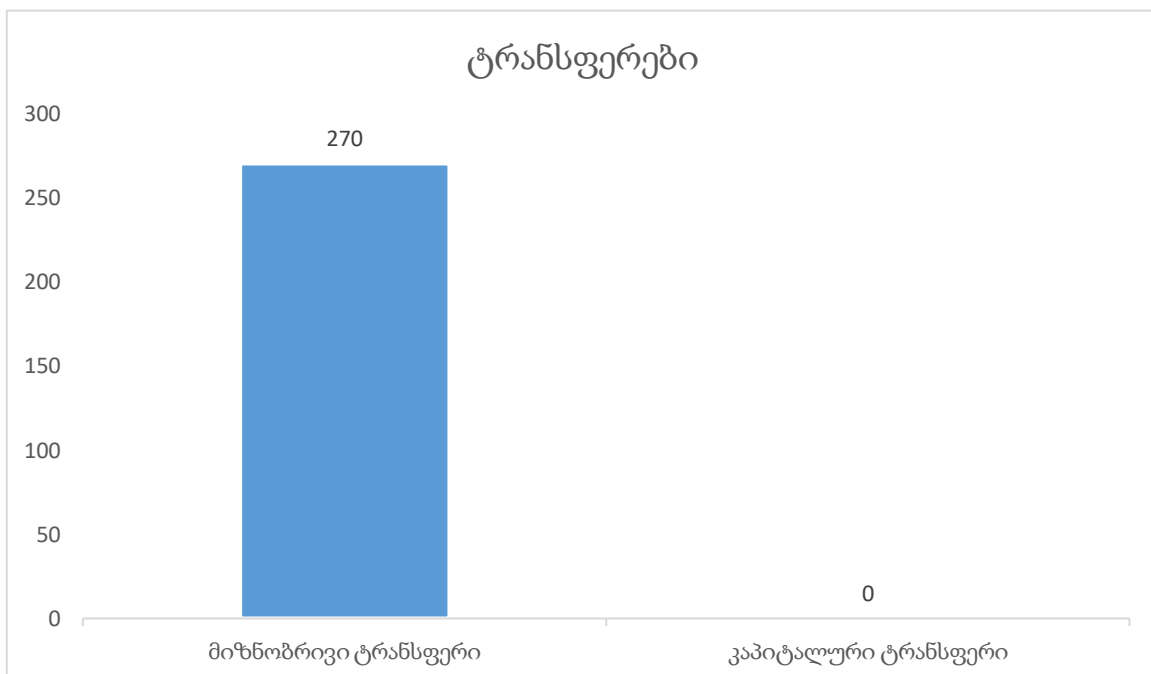
➤ გრანტები

ბიუჯეტის მე-5 მუხლში მოცემულია ინფორმაცია გრანტების (ტრანსფერების) შესახებ. მუნიციპალიტეტები სახელმწიფო ბიუჯეტიდან იღებენ ტრანსფერებს.

სულ მუნიციპალიტეტი 3 სახის ტრანსფერს იღებს:

- ✓ **მიზნობრივი ტრანსფერი** - დელეგირებულ უფლებამოსილებათა განხორციელების მიზნით ფინანსური დახმარების სახით მიღებული სახსრები;
- ✓ **კაპიტალური ტრანსფერი** - გამოიყოფა კაპიტალური პროექტის განსახორციელებლად. კაპიტალური ტრანსფერი არის სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებს შორის გაწეული ფინანსური დახმარება, რომელიც დაკავშირებულია ტრანსფერის მიმღების არაფინანსური აქტივების ზრდასთან;
- ✓ **სპეციალური ტრანსფერი** - სტიქიური მოვლენების, ეკოლოგიური და სხვა სახის კატასტროფების, საომარი მოქმედებების, ეპიდემიების და სხვა საგანგებო სიტუაციების შედეგების (ზიანის) სალიკვიდაციოდ, აგრეთვე სხვა ღონისძიებების განსახორციელებლად.

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის შემოსავლები გრანდებიდან 270,0 ლარით არის დაგეგმილი.

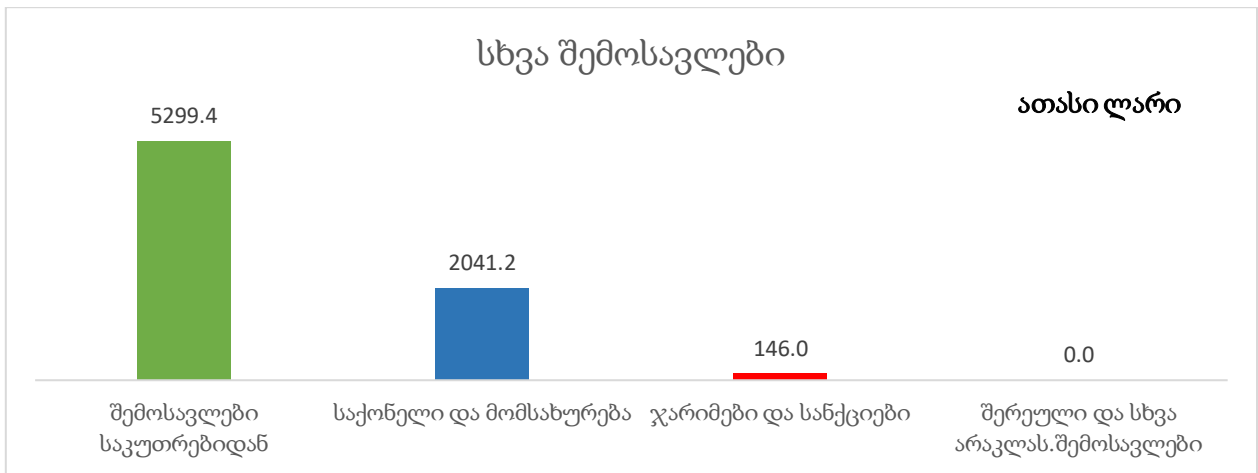
➤ სხვა შემოსავლები

ბიუჯეტის მე-6 მუხლში მოცემულია ინფორმაცია სხვა შემოსავლებიდან მიღებული ფულადი სახსრების შესახებ.

!!! რას მოიცავს სხვა შემოსავლები:

- **შემოსავლები საკუთრებიდან:** პროცენტი (კომერციულ ბანკში არსებული დეპოზიტიდან მიღებული პროცენტი, გასესხებული თანხიდან მიღებული პროცენტი); რენტა (მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის და შემოსავალი მიწის იჯარიდან და მართვაში გადაცემიდან);
- **საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია:** ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები (მოსაკრებელი მშენებლობის ნებართვაზე; სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი; ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის; სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი და სხვ.); არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება (შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან);
- **ჯარიმები, სანქციები და საურავები:** მათ შორის პატრულის მიერ დაწერილი ჯარიმები;
- **შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები** - ისეთი სახის შემოსავლები, რომელიც ზემოთ ჩამოთვლილ კატეგორიებში არ შედის;

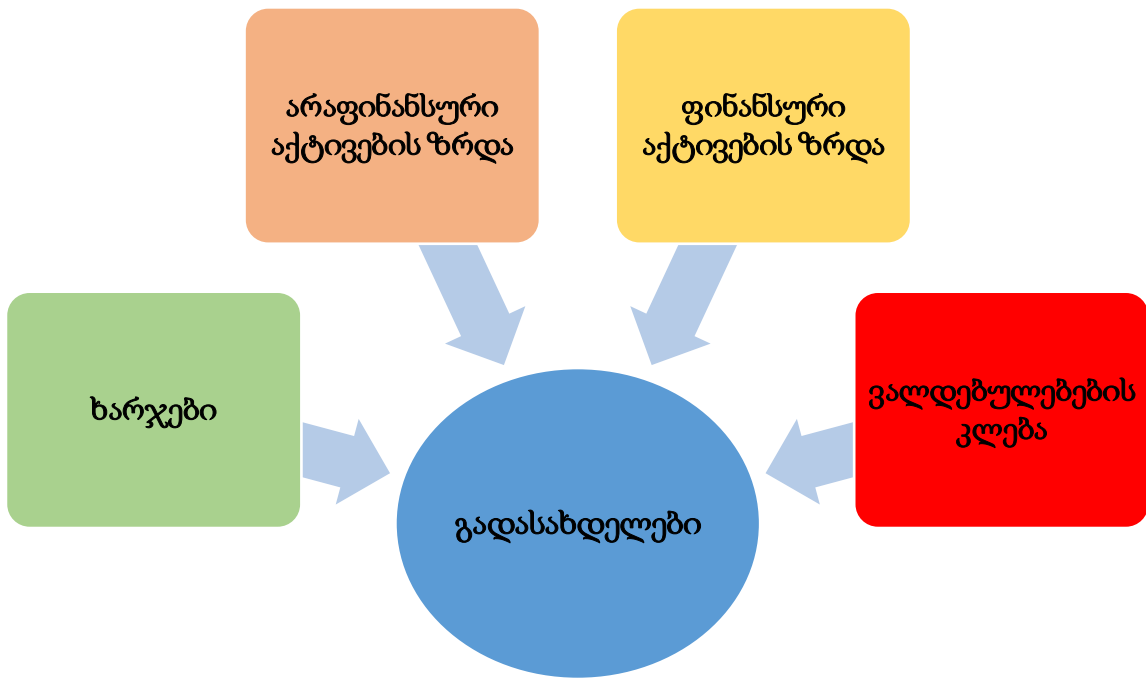
2024 წელს ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სხვა შემოსავლები 7 486 600 ლარს შეადგენს. აქედან შემოსავლები საკუთრებიდან 5 299 400 ლარია, საიდანაც 100 000 ლარი არის პროცენტიდან შემოსავალი, ხოლო 5 168 400 ლარი რენტაა, მათ შორის მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის 5 168 400 ლარი, ხოლო შემოსავალი მიწის იჯარიდან და მართვაში გადაცემიდან 15 ათასი ლარი და სხვა არაკლასიფიცირებული რენტიდან 16 ათასი ლარია.

საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციის კატეგორიიდან 2041,2ათასი ლარის მობილიზებაა დაგეგმილი; დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის მოსაკრებლიდან - 17,2 ათასი ლარი, სათამაშო ბიზნესიდან 2024,0 ათასი ლარი. ასევე ჯარიმები სანქციებიდან და საურავებიდან დაგეგმილია 146,0 ათასი ლარის მიღება.

❖ მუნიციპალიტეტის გადასახდელები

ბიუჯეტიდან გასაცემი ფულადი სახსრების ერთობლიობა ბიუჯეტის გადასახდელებს წარმოადგენს.

!!! რას გულისხმობს ეს ტერმინები:

- ❖ **ხარჯები:** ყოველწლიურად გასაწევი ხარჯები: მუნიციპალიტეტის თანამშრომელთა ხელფასები, საოფისე მასალებისა და ინვენტარის შეძენა, ა(ა)იპ-ების დაფინანსება, აღებული სესხის პროცენტის დაბრუნება, სოციალური უზრუნველყოფა;
- ❖ **არაფინანსური აქტივების ზრდა** - ქონების შეძენა, რეაბილიტაცია; კაპიტალური პროექტების განხორციელება;

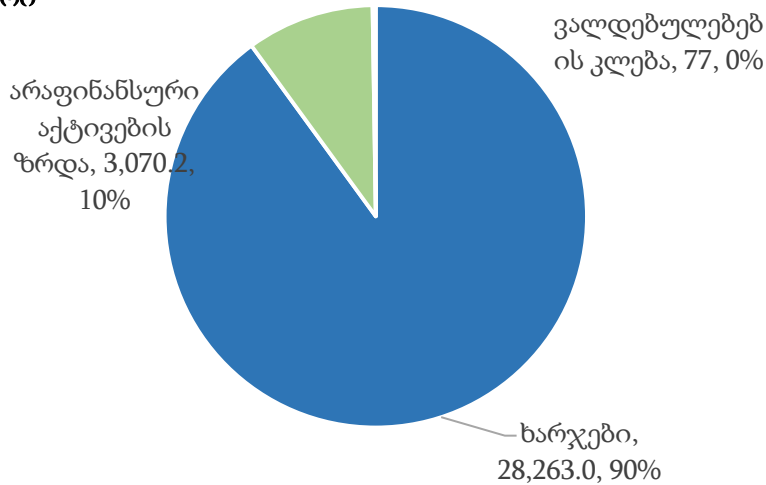
როდესაც მუნიციპალიტეტი რაიმე სახის ინფრასტრუქტურულ პროექტებს ახორციელებს, ან 500 ლარზე მეტი ღირებულების ტექნიკას ყიდულობს, არაფინანსური აქტივები ეზრდება.

- ❖ **ფინანსური აქტივების ზრდა** - როდესაც მუნიციპალიტეტი სესხს გასცემს, ან შპს-ს აფინანსებს, ან დეპოზიტზე დებს თანხას. ამ ოპერაციების შედეგად მუნიციპალიტეტის ფინანსური აქტივები იზრდება;
- ❖ **ვალდებულებების კლება** - მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ვალის ძირითადი თანხის დაფარვა.

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის 2024 წლის ბიუჯეტის დაგეგმილი მაჩვენებლით გადასახდელები 31 399,0 ათასი ლარია, აქედან 29 128,0 ლარი ხარჯებია, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდა კი - 2 190,4 ლარი, ასევე 77,0 ლარი კი წინა წლებში აღებული ვალის ძირითადი თანხის დაფარვას მოხმარდება. ქვემოთ მოცემულია გადასახდელების გრაფიკული სურათი.

გადასახდელები 2024 წელი

ათასი ლარი

■ ხარჯები

მუნიციპალიტეტის ხარჯები შემდეგ ძირითად კატეგორიებად იყოფა: შრომის ანაზღაურება, საქონელი და მომსახურება, პროცენტი, სუბსიდიები, გრანტები, სოციალური უზრუნველყოფა და სხვა ხარჯები.

„საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის დამტკიცების თაობაზე“ ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით #99 (05.04. 2019 წელი) განსაზღვრულია, თუ რას უნდა მოიცავდეს თავად ეს კატეგორიები:

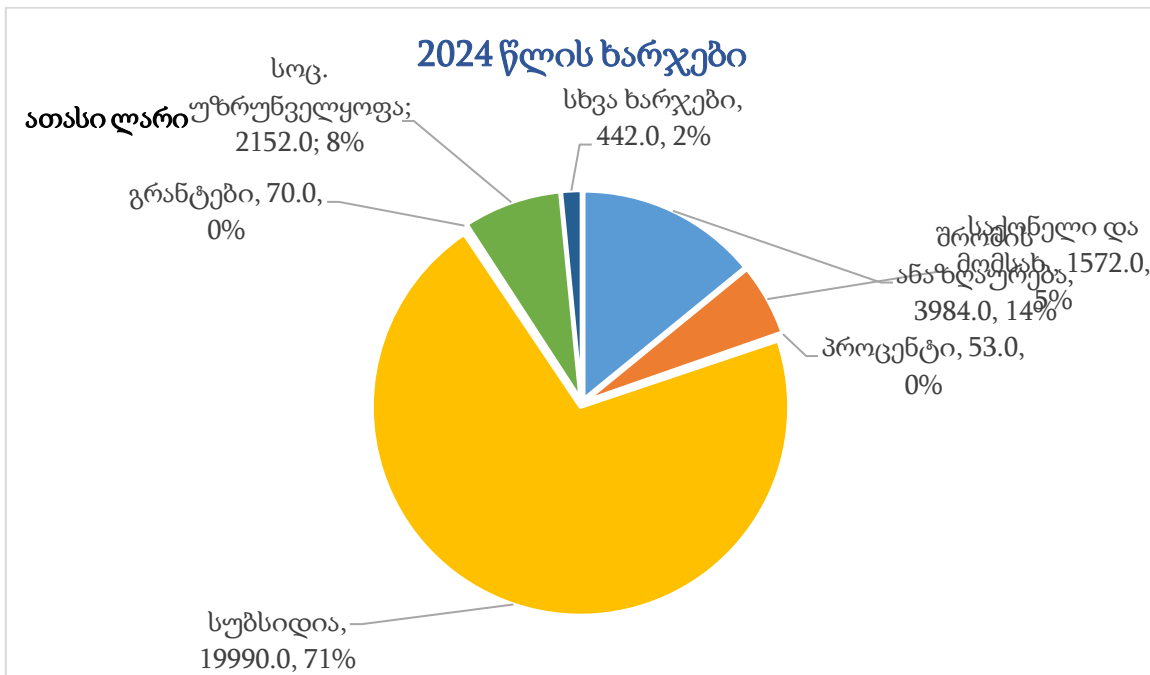
- ✓ შრომის ანაზღაურება: მუნიციპალიტეტის თანამდებობის პირთა და საჯარო მოხელეთა ხელფასები, პრემია-დანამატი, კომპენსაცია;
- ✓ საქონელი და მომსახურება: შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებულ პირთა ანაზღაურება; მივლინება; ოფისის ხარჯები, კომპიუტერული ტექნიკა - (კომპიუტერი, პრინტერი, სკანერი, უწყვეტი კვების წყარო, კომპიუტერული ტექნიკის აქსესუარები და სხვა); საოფისე ავეჯი; შენობა-ნაგებობების და მათი მიმდებარე ტერიტორიების მიმდინარე რემონტის ხარჯები; საოფისე ტექნიკის, ინვენტარის, მანქანა-დანადგარების მოვლა-შენახვის, (ექსპლუატაციისა) და მიმდინარე რემონტის ხარჯები; კავშირგაბმულობის ხარჯები; საფოსტო მომსახურების ხარჯები; კომუნალური ხარჯები; წარმომადგენლობითი ხარჯები (საქართველოს მოქალაქეებზე გაწეულ წარმომადგენლობით ხარჯებს, აგრეთვე, იმავე ღონისძიებების ფარგლებში უცხოელ სტუმრებზე გაწეული ხარჯები); ტრანსპორტისა და ტექნიკის ექსპლუატაცია და მოვლა-

შენახვა; მიმდინარე რემონტი; შენობა-ნაგებობების დაცვის ხარჯები; კულტურული, სპორტული, საგანმანათლებლო და საგამოფენო ღონისძიებების ხარჯები და სხვა.

- ✓ პროცენტი: მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ვალის მომსახურების პროცენტი საგარეო და საშინაო ვალდებულებებზე;
- ✓ სუბსიდიები: სუბსიდიები წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული ა(ა)იპ-ებისთვის მიმდინარე მიზნებისათვის უსასყიდლოდ, დაუბრუნებლად გაცემულ ტრანსფერს;
- ✓ გრანტები: გრანტები სხვა დონის სახელმწიფო ერთეულებს. მაგალითად, სახელმწიფო ა(ა)იპ-ებისთვის;
- ✓ სოციალური უზრუნველყოფა: სხვადასხვა სოციალური დახმარება;
- ✓ სხვა ხარჯები: სარეზერვო ფონდი, საკრებულოს წევრების უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯები და სხვა;

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის 2024 წლის ბიუჯეტის ხარჯები შეადგენს 28 263,0 ლარს.

ქვემოთ მოცემულ გრაფიკულ სურათზე წარმოდგენილია ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯების კატეგორიების პროცენტული გადანაწილება.

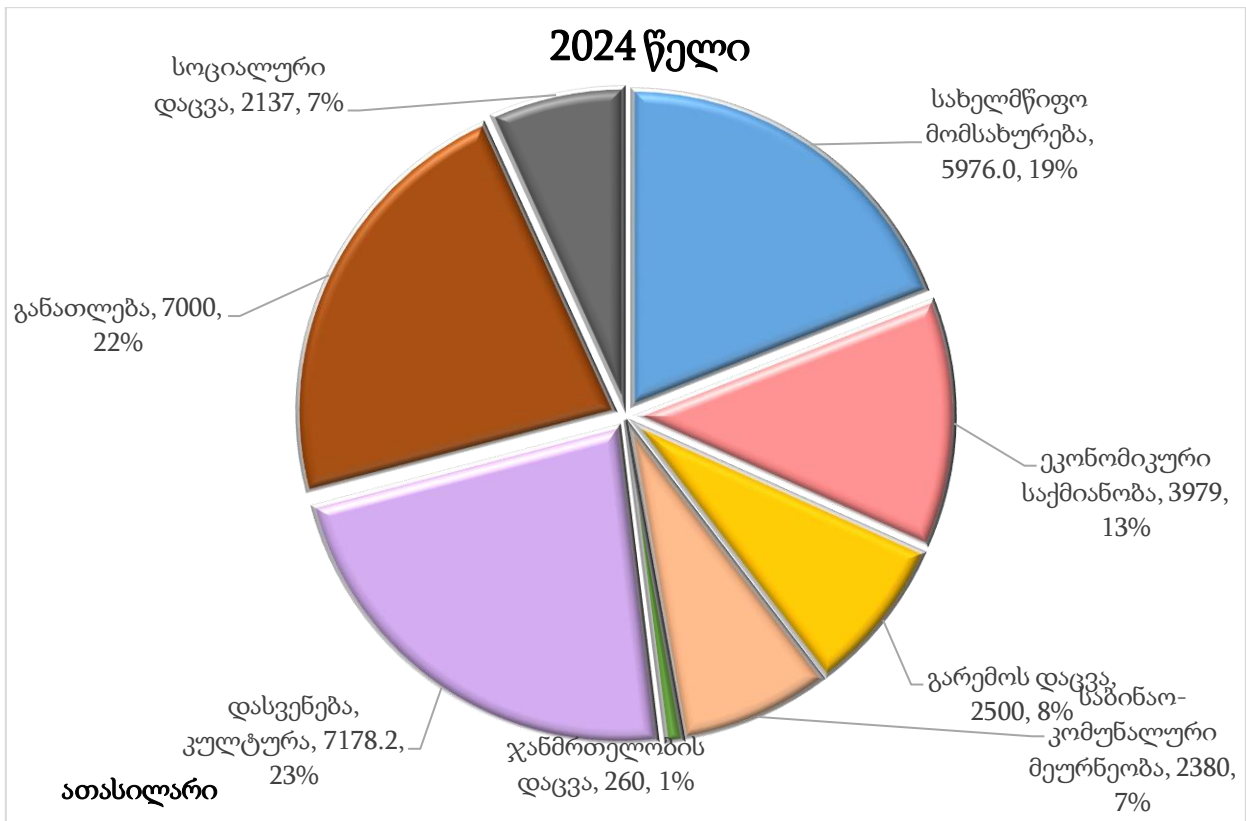
- ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა (ფუნქციონალური კლასიფიკაცია)

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის მე-9 მუხლში წარმოდგენილია ინფორმაცია დარგების მიხედვით (ფუნქციონალურ ჭრილში) რა ხარჯები იქნება გაწეული და რა თანხა დაიხარჯება არაფინანსური აქტივების ზრდისთვის.

შემდეგ სფეროებს მოიცავს:

- ✓ საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება: (აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა; ვალთან დაკავშირებული ოპერაციები);
- ✓ ეკონომიკური საქმიანობა: საავტომობილო ტრანსპორტი და გზები;
- ✓ გარემოს დაცვა: ნარჩენების შეგროვება, გადამუშავება და განადგურება;
- ✓ საბინაო-კომუნალური მეურნეობა: წყალმომარაგება; გარე განათება; სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საბინაო-კომუნალურ მეურნეობაში;
- ✓ ჯანმრთელობის დაცვა: საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება;
- ✓ დასვენება, კულტურა და რელიგია: მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში; მომსახურება კულტურის სფეროში; რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობა;
- ✓ განათლება: სკოლამდელი აღზრდა;
- ✓ სოციალური დაცვა: ავადმყოფთა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვა; ხანდაზმულთა სოციალური დაცვა; ოჯახებისა და ბავშვების სოციალური დაცვა; სამშობლოს დაცვისას დაღუპულთა და ომის შემდეგ გარდაცვლილ მეომართა სარიტუალო მომსახურების უზრუნველყოფის ხარჯები; დევნილი და უპატრონო მიცვალებულების სარიტუალო მომსახურების უზრუნველყოფის ხარჯები და სხვა.

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის მიხედვით ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდისთვის 31 410 200 ლარია განსაზღვრული.

ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ვალდებულებების შესახებ

ქალაქ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის მიერ 2024 წელს არ არის დაგეგმილი ახალი ვალის აღება, ხოლო წინა წლებში აღებული ვალის მომსახურება დაგეგმილია 2024 წელს ბიუჯეტიდან 77 000 ლარით, კერძოდ ეს თანხა მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიმართ გასასტუმრებელი ვალდებულებებია. ამასთან ბიუჯეტით გასასტუმრებელი ვალის ნაშთი 2022 წლის დასაწყისისთვის განისაზღვრება 424 381 ათასი ლარით, ხოლო 2024 წლის ბოლოსათვის დარჩენილი იქნება 204 715 ათასი ლარი.

N	დასახელება	ვალის ოდენობა
1	საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის პროექტით ქონების (კომპაქტორერიანი თვითმცლელი ნაგავმზიდის და ნარჩენების კონტეინერები) გადაცემის ხელშეკრულების ფარგლებში სესხი	204,715
	სულ:	204,715